

GAZETA NARODOWA

Wychodzi codziennie o godzinie 6. popołudnia, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych

Przedpłata wynosi:

W MIEJSCU kwartalnie . . . . . 4 zł. 50 ct. miesięcznie . . . . . 1 „ 50 „

Z przesyłką pocztową:

Miesięcznie w kraju . . . . . 2 zł. — ct. w Monarchii austro-węgierskiej do Prus i Niemiec, Francji, Belgii, Szwajcarii, Włoch, Turcji, księstw Nadd. i Serbii . . . . . 6 „ — ct. po 7 zł. 50 ct.

Za zmianę adresu dopłaca się 20 ct.

Numer pojedynczy kosztuje 10 ct.

Redakcja ul. Łyczakowska 1. 3. Telefon 104.

Przedpłatę i ogłoszenia przyjmuje:

W LWOWIE: Administracja „Gazety Narodowej”, ul. Łyczakowska 1. 3, tudzież „Biuro Dzienników”, ul. Karola Ludwika 1. 9.

Ogłoszenia przyjmują:

W PARYŻU: C. Adam (Giborowski), rue de Saints Pères 51. — W WIEDNIU: Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Wallfischgasse 10; Rudolf Moore, Seilerstraße 2; A. Oppelk, Stubenbastei 2. — W HAMBURGU: A. Steiner. — W FRANKFURCIE n.M.: Haasenstein & Vogler i G. L. Danne & Comp. — W WARSZAWIE: Reichman & Frendler.

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia zwykłe za jednorazowe wiersz lub jego miejsce 6 ct. — Beklamy i nadane za wiersz lub jego miejsce 20 ct. — Biura Redakcji i Administracji: ul. Łyczakowska 3. Telefon 104.

Lwów d. 17. grudnia.

Z Wiednia rozszalała się pogłoska o ustąpieniu szefa intendentury wojskowej, Lamberta, zwolnienia dopuszczenia małych przedsiębiorców do udziału w dostawach dla wojska. Pogłosce tej zaprzeczają dzisiaj, i oświadczają, że w tym tygodniu wyprze rozporządzenie ministra wojny, dotyczące wyłączenia małych przedsiębiorców do udziału w dostawach przedmiotów skróconych.

Cesarz wyjeżdża dzisiaj na polowania do Węgier.

Rządy obu dzielnic monarchii podjęły się przeprowadzenia ustawy wojskowej bez zmiany. Nieprzyjęcie takiej przez sejm węgierski w formie takiej, jak się to stało w Pradlitawii, wywołało tam przesilenie gabinetowe, upadek zaś gabinetu Tiszy byłby ciosem zabójczym dla terazniejszej większości sejmowej, związanej z nim najściślej z węzłami materialnymi. Jest prawie niezawodnym, że ustawa ta bez żadnej zmiany przejdzie w obu Izbach sejmów węgierskich.

Uporczywie utrzymuje się we Wiedniu pogłoska, że koleje serbskie i bułgarskie mają przejść pod zarząd austriackiego Towarzystwa kolei państwowych (Staats-Eisenbahngesellschaft). Byłoby to wypadkiem, dla Austro-Węgier wielce ważnym pod względem ekonomicznym i politycznym.

Niebardzo pochlebnie wyobrażają sobie pisma rosyjskie opozycję w Kole polskim. *Petersb. Wied.*, nazywając ją młodo-polakami, przypisując ją do powodu śmierci śp. Grocholskiego, że „bardzo być może, iż ze śmiercią tego reprezentanta stronnictwa staro-polskiego o barwie karykaturalnej, młodo-polacy wystąpią teraz z Kola i zajmą w polityce wewnętrznej takie same stanowisko, jak zajmowane przez młodo-czechów względnie dostronictwa staro-czeskiego.”

Czyżby *Pet. Wied.* tego sobie życzyły? *Nowa Presse* donosi z Rzymu: „Rokowania między Rosją a Watykanem trwają dalej. Jak słychać, zaproponowała Rosja kandydatów do biskupstw wileńskiego, mińskiego, płockiego, lubelskiego i sufraganiów mohylewskiej, a Watykan zasieja obecnie co do nich instrukcje kanoniczne. Dopiero po obsadzeniu tych katedr przyjdzie pod obrady sprawą zastąpienia języka polskiego w nieliturgicznej części nabożeństwa; chodzi o zastąpienie nie językiem rosyjskim ale białoruskim, i to nie o zastąpienie powszechne, ale według parafii.”

Nowoje Wremia dowiaduje się z pewnego źródła, iż rząd perski cofnął odmowę *czegau-tur* dla konsula rosyjskiego w Meszecie, dokąd też odjechał niebawem p. Wasow. „Jest nadzieja, dodaje *N. Wr.*, że ce do innych taktyk punktu obecnego nieporozumienia pomiędzy Persją i Rosją da się osiągnąć pomyślny rezultat, jakkolwiek rokowania potrwają zapewne jeszcze czas dłuższy. Persja powinna pamiętać, że w razie fatalnego dla niej starcia z Rosją, Anglia nie popieszy jej na pomoc, ale się ugodzi z Rosją a szacha z wtykiem puści. Taki to już zwyczaj polityki angielskiej.”

Nord. powiada: „Dzienniki zachodnio-europejskie zbyt się spieszyły z przewidywaniem wojny persko-rosyjskiej. Rosja posiada inne środki do wptynięcia na Persję, gdyby dalej chciała rządzić rzeczy dla Rosji nie mie. Nie samo otwarcie żelazki na rzece Karun, na które już czas był ale całe ogółem postępowanie Persji jest nieprzyjemne dla Rosji, pomimo, że tylko jej zawzięta Persja ochronę swoich granic północnych od napadów Turkmenów.”

Na 13. bm. zwolano do Petersburga wszystkich gubernatorów prowincji nadbałtyckich, celem przeprowadzenia narad nad sprawami bałtyckimi. Przedewszystkiem chodzi o graniczenie działalności sejmów i poczynienie przygotowań do wprowadzenia sadownictwa rosyjskiego, i w ogóle w ogólny rasyfikacyjny. Oprócz tego mają być roztrząsane różne projekta generała Znowiewa, zmierzające do zupełnego uchylenia samorządu miasta Rygi, zaprowadzenia cenzury na dzienniki

niemieckie, zakazu otwierania niemieckich szkół prywatnych i t. p.

Co do reformy sądowej w prowincjach nadbałtyckich, piszą *Petersb. Wiedom.*: „Stylizaliśmy, że reforma sądowa już w roku przyszłym będzie tam wprowadzona. Sady zjazdowe podlegać będą dozorowi i kierownictwu Izby sądowych wileńskiej i petersburskiej. Najważniejszą wyjątkiem z ogólnych ustaw sądowych będzie to, że prowincje nadbałtyckie nie będą miały sądów przysięgłych i stosownego rozwoju procedury apelacyjnej. Niemniej wprowadzono zmiany i co do ustawy hipotecznej w dziale spisywania i zatwierdzania aktów, dotyczących nabycia własności nieruchomości. Pod tym względem pozostają w swej mocy specjalne przepisy o aktach hipotecznych w prowincjach nadbałtyckich (wprowadzające wyłącznie język rosyjski).”

„Przy wprowadzeniu reformy policyjnej poczynione były pewne ulgi dla niektórych dawnych urzędników policyjnej ziemskiej i szlachty miejscowej. Wiele osób tej kategorii przyjęło do służby rządowej w sferze zarządów policji państwowej, wszelako bardzo przedkijawiano się niedogodności tego systemu, a nadto musiano unieść dużo ludzi tej kategorii zaraz po przyjęciu do służby rządowej. Okazali się bowiem nieodpowiedni. Dla uniknięcia czegoś podobnego w przyszłości, postanowiono chociażby na początek powołać na stanowiska sędziów pokoju, sędziów śledecznych, prokuratorów i nadprokuratorów, oraz członków sądów okręgowych, ludzi, którzy otrzymali wykształcenie prawnicze w uniwersytetach rosyjskich. Większość tych ludzi już wybrana, a wobec tego nie dają się przewidzieć żadne przeszkody w sprawie skompletowania składu osobistego sędziów i urzędników sądowych w prowincjach nadbałtyckich.”

Sprawa zwiększenia straży pogranicznej, a to w czasie najkrótszym, została już ostatecznie zdecydowana. Ministerstwo skarbu żąda na ten cel tymczasowego kredytu w sumie 432.000 rubli.

Niemieckie pisma półrządowe, a na czele ich *Kölnische Zeitung*, przemawiają ponownie za podwyższeniem listy cywilnej cesarza. *Köln Zig.* sądzi tymczasem, że podwyższenie dochodów cesarskich nie powinno nastąpić ze strony Rzeszy niemieckiej, ale raczej ze strony Prus. Pisma wolnościenne zwracają wbrew temu uwagę na to, że cesarz Wilhelm I. przy rocznym dochodzie w wysokości 12 milionów marek zdołał z czasem zaoszczędzić 50 milionów marek; procenta z tej sumy pobierają spadkobiercy Wilhelma I.

Na wień katolików belgijskich w Gandawie, w którym udział wzięli wszyscy biskupi i głos w obu językach krajowych zabierali, uchwalono ognistą rezolucję za przywróceniem świeckiej władzy papieżowi.

Ruch w belgijskich sferach robotniczych nie został stłumiony. W Lalouville ogłoszono rozporządzenie policyjne, zabraniające wszelkich zgromadzeń; na ulicach lub placach nie może się znajdować grupa choćby tylko z pięciu osób złożona. Wzbroniono również wystawiania czerwononnych sztandarów, kawiarnie muszą być w godzinie 10 wieczór zamknięte. We wszystkich okręgach przemysłowych krąży silne patrole wojskowe. Sady rozpoznęły już działalność swoją przeciw więziom. W Charleroi jeden z przewodów, który zaościł do rąbku magazynów, skazany został na 3 miesiące aresztu i 100 franków grzywny. Mimo to strajki się mnożą, a w Chermes przyszło do krwawej walki między żandarmerją i robotnikami.

D. 15. poniedziałek rząd francuski ciężką klęskę w Izbie posłów. D. 14 wynagodził uznanie nagłoci dla projektu rządowego w sprawie kamatu państwowego; nastąpił zebrała się komisja, i odniósłszy przysięgę na Lessepsa, prezes Towarzystwa budującego kanal, uchwaliła odrzucić zarówno projekt rządowy jak i projekta przez posłów wniesione. Chodzi o zezwolenie na trzymiesięczne odroczenie soty kuponów Towarzystwa; przedewszystkiem jednak chodzi o ratowanie drobnych kapitalistów, którzy przeważną

część akcji panamskich (prawie miliard franków) nabyli, a są — wyborcami. Mimo gorącej mowy ministra skarbu projekt rządowy 262 głosami przeciw 188 odrzucono. Większość składała się z różnych stronnictw; żadne stronnictwo nie głosowało solidarnie.

Francuska Rada ministrów postanowiła wnieść projekt zniesienia z biurowego (szalemi departamentami) głosowania na deputowanych a przywrócenia głosowania na poszczególnych posłów.

Wyrob karabinów Lebel'a odbywa się w St. Etienne, Chatelleraux i Lille. Dotychczas gotowych jest 350.000 do 400.000 sztuk, a najpóźniej w lutym cała armia francuska uzbrojona będzie w te karabiny. W połowie zaś przyszłego roku rezerwa. Dep. Laur swoje sprawozdanie w tym przedmiocie kończy uwagą: „Na wiosnę mogą przybyć do nas Prusacy, jeżeli chcą spróbować Lebel'a.”

Polit. Corresp. donosi z Rzymu: W przedstawionej parlamentowi włoskiemu „księdze zielonej” o handlowo-politycznych rokowaniach pomiędzy Włochami a Francją, stara się rząd wykażać usiłowania gabinetu włoskiego, który pragnął osiągnąć ugody co do traktatu. Księga usiłuje dalej udowodnić, że rząd francuski w propozycjach swych długo występował tylko z ogólnikami, a nie ze ściśle określonymi wnioskami, które podał dopiero w ostatniej chwili. Ale i to w porównaniu z traktatem z r. 1831 były bardzo niekorzystne dla handlu i interesów Włoch. Rząd francuski ciągle zresztą wyrażał obawę, że zwolnienie cel ochronnych w Izbie francuskiej odrzucił mogą cały traktat. W takich warunkach obie strony oświadczyły, że propozycje są niemożliwe do przyjęcia.

Z Rzymu donoszą: Rząd cofnął tymczasowo projekta ministra finansów względem pokrycia kosztów wojskowych, ponieważ nie miały w Izbie żadnych szans. Komisja Izby posłów dla monopoli tytoniu oświadczyła, że nie jej zadaniem zajmować się ofertą Towarzystwa holenderskiego, które proponuje 400 milionów fr. za prawo uprawy i wyrobu tytoniu we Włoszech. Drugi to skopol dla p. Magliani; czy zdoła go obejść? Cygara są tak licne, że wszyscy się skarżą i może stać wyrobów ważna kwestja w łonie parlamentu. Oburzenie przeciw rządowi niemieckiemu z powodu wydalenia Paronellogo ogarnia nawet stronnictwo ministerjalne, i jeszcze bardziej wzrosło, jeżeli się sprawdzi pogłoska, że sam cesarz Wilhelm tak zarządził.

Osservatore Romano oświadcza, że wzniesienie pomnika dla Gortana i Bruno w Rzymie jest publiczną obelgą dla papieża a. Król Humbert odmówił Franciszkanom (właściwie Bernardynom) przyjęcia protektoratu nad szkołami zakladanymi przez nich w Afryce.

Na kongresie afrykańskim ma być papież reprezentowany przez mgra Ferrata, nuncjusza w Brukseli. *Osservatore Romano* oświadcza, że przyjęcie nowego kodeksu karnego już samo wystarczy do sklonienia papieża do opuszczenia Rzymu, gdy kodeks będzie miał być w życie wprowadzony.

Jak z Londynu donoszą, Gladstone, omawiając na mityngu obecny stan Europy, wykażywał, że w owoju na razie nie może być mowy; niebezpieczeństwo jednak może wyjść z Bałkanów, gdyż w Serbii wywiera Austria wpływ nielegalny.

W obu Izbach parlamentu rumuńskiego dopiero 10. b. m. przyszło do rozprawy nad adresem do korony w odpowiedzi na mowę tronową. Dotąd nie ma jeszcze wiadomości, czy i jak się skończyły te rozprawy. Projekt adresu senatu, wypracowany przez osobną komisję, zawierał króla o lojalności i gotowości do popierania korony w pracy, skierowanej ku zaleszczeniu wszelkich spraw, mających związek z postępowaniem i rozwojem kraju, o sprawach zaś zagranicznych mówi: „W tym względzie zadowoliliśmy się, jeżeliśmy oznajmienie, że stosunki Rumunii do

wszystkich mocarstw są zupełnie zadowolające i że dotychczasowa mądra polityka wzmożni także zaufanie mocarstw do Rumunii, jako do państwa pragnącego pokoju i porządku.” Ustęp ten jest najwymowniejszą odpowiedzią na twierdzenie, że większość senatu tylko z niechęcią zezada się na popieranie zewnętrznej polityki ministra Carpa.

Projekt adresu większości Izby poselskiej wyraża się w podobnie stanowczy sposób o utrzymaniu dotychczasowej polityki zagranicznej. Wyraża zadowolenie wobec wyborów stosunków Rumunii z mocarstwami i państwami sąsiadującymi. Rumunia jako pionierka cywilizacji nad dolnym Dunajem powinna być trwałym i szczerym filarem pokoju, nie zrzekając się wszakże gotowości do poniesienia wszelkich ofiar, jakich obrona kraju i armia wymagają. Przeciwnie projekt, wypracowany przez mniejszość, odzywa się w sposób, jak się odzywało podczas wyborów, dążąc do wyraźnego do ściślego przyrzeczenia z Rosją, pod pozorem zabezpieczenia neutralności Rumunii.

W procesie rozwodowym królowej Natalii orzekł patriarchy carogrodzki, w odpowiedzi na protest królowej, że rozwód został legalnie ogłoszony.

W gminie Cinrea, okręgu Codru w Rumunii, wybuchły rozruchy chłopskie. Z okrzykiem: „wydziać grunta” udał się tłum chłopski przed budynek gminy, i groził naczelnikowi śmiercią, jeżeli nie podpisze swej dymisji, co też wójt uczynił. Na miejsce rozruchów wysłało komisję śledczą i wojsko.

Z Sofii donoszą: Wobec mylnych doniesień należy stwierdzić, że dotąd obowiązki komisarjatu Porty wypełniał tutaj zastępca sekretarza; przysłał teraz Reszdy bej mianowany został stajum terantem komisarjatu i nawiązał osobiste i urzędowe stosunki z rządem i z księciem. Faktycznie zatem regularne stosunki przywrócono, lubo bez tytułu komisarza. *Suoboda* wyzywa ponownie do utworzenia ligi bałkańskiej z udziałem Turcji.

Odrzucenie przez francuską Izbę posłów traktatu handlowego z Grecją, wywołało w Atenach wielkie oburzenie. Dzienniki sądzą, że po zerwaniu ekonomicznych, nastąpi zerwanie politycznych stosunków z Francją.

Beczka prochu.

Lubująca się w porównaniach publicystyka zwykła porównywać kraje półwyspu Bałkańskiego do beczki prochu, której tylko iskry potrzeba, a żeby nastąpił straszny wybuch. Długo czas była ta beczka prochu Bułgaria; teraz — szczególniej pisma rosyjskie — twierdzą, że jest nią Serbia, i sięlą się na roznieśwanie strachów i prognozytyków, niepokojących całą Europę. Z jakąż zaś zajadłością nierzadą przy tej sposobności na Austrię, jakoby kierującą zdaleka wypadkami w Serbii, świadczą wymowne takie n. p. elokwibracje *Graždanim*:

„Wiele gazet zagranicznych — pisze organ ks. Mezczańskiego — sądziło, że wobec zatargu z Persją, Rosja zwróci całą swą uwagę na wschód azjatycki i zapomni o sprawach bałkańskich. Płonne nadzieje. Jakkolwiek donosią jest dla nas rzeczą to, co się dzieje w Azji środkowej i Persji, to jednak bezporadnością ważniejszą są wypadki w Serbii, na półwyspie Bałkańskim i w ogóle w całej Europie. Liga pokojowa doszła do rezultatu całkiem sprzecznego z założeniem. W niej też należy widzieć daleko więcej gróźb dla pokoju, niż np. we Francji, na którą wciąż wskazują, jako na źródło przyszłych niesześci Europy. Wprawdzie przygotowuje się tam przerwót państwowy, ale to s-rawa wewnętrzna; a z tego, czy we Francji utrzyma się Rzeczpospolita, czy też zastąpi ją cesarstwo, nie należy jeszcze wnioskować, iż wojna jest niemiunikiona. Wszystkie przewidywania prasy niemieckiej — to nonsens szkodliwy i niebezpieczny, ile że są nie dowiedzione; z tego zaś, że Niemcy miały kiedyś nierozważnie zagarnąć dwie prowincje francuskie, nie wypływa jeszcze konieczność zbrojenia się wszystkich mocarstw do nie-

skończoności. Ulegając wskazówkom Berlina, zwierzając, mozaikowe Austro-Węgry, zlepione jedynie cementem niemiecko-żydowskim, „niosą cywilizację” młodym narodom słowiańskim, a na miejscu dawnego dobrobytu, widzimy teraz nędzę, spustoszenie i hańbę. Dość spojrzeć na wysznaną i osłabioną Serbię... itd.”

Oskarżają Austrię, że ona przygotowuje nawet pomoc zbrojną królówi Milanowi, gdyby się większość skupczy przeciw niemu zwróciła — wskazano nawet wprost posta austriackiego w Belgradzie Hengelmüllera jako tego, który o pomoc Austrii do Wiednia pojechał — tak, że *Fremdenblatt* czuł się zniewolonym zamieścić półrządowe demonty, jakoby ostatnią podmóć Hengelmüllera miała być „w jakimkolwiek związku z prośbą króla Milana o militarną interwencję Austrii w Serbii, na wypadek zwycięstwa radykałów w skupczynie.”

Ze jednak pozycja Milana wobec dokonanych wyborów staje się trudną i że może przyjść do zakłóceń, które samąca zimna krew dyplomatom — to nie nlega wątpliwości. Radykalni, wedle zgodnych przewidywań, będą mieli przeważną większość w skupczynie i od ich woli zależać będzie los konstytucji, a poniekąd i króla. Ze zaś aspiracje ich rosyjskie są znane, i że ze aspiracje przez rozdrażnioną królowę Natalię będą rozdumkiwane i przeciw królowi zwracane — przeto można przewidywać zwrot rzeczy, dla Milana bardzo nieprzyjazyń, a przeto i wręcz przeciwny dalszejszym kierunkowi politycznemu Serbii.

Nic też dziwnego, że zebrania się wielkiej skupczyny, czyli konstytucyjny, która ma nową konstytucję serbską uchwalić, wyczekują wszędzie z napięciem i niepokojem. Zgromadzenie to miało, wedle manifestu królewskiego, już d. 13. bm. się zebrać, lecz gdy na pierwsze prawybywo wywierali radykalni niebezpieczny nacisk, podczas gdy królewskim słowem wszelka swoboda wyborów była zarezerwowana — unieważnił król owe wybory i zarządził nowe, które się wczoraj ukończyły. Równocześnie został i termin zebrania się wielkiej skupczyny do d. 23. b. m. odroczonej. Otóż dnia tego i w Serbii i za granicą oczekują z pewnym niepokojem.

Do Londynu telegrafują, że na pewnym mityngu podniósł Gladstone sytuację w Serbii jako niebezpieczną i oskarżał pewne mocarstwa o podżeganie ludności serbskiej.

Tymczasem półrządowe doniesienia z Belgradu, czy to pod wpływem zindej, czy pragnąc ukryć prawdę, przedstawiają stan rzeczy w barwach bardzo spokojnych.

„Zagraniczne pisma — czytamy w jednym z takich telegramów w *Presse* — rozsiewają wieści o przewrótach w rządzie, które nie mają podstawy. Gabinet Christica stoi ponad stronnictwami. Zwycięstwa lub klęski stronnictw nie dotkną go wcale (!) i jest wszelkie prawdopodobieństwo, że ten sam gabinet przeprowadzać będzie jeszcze wybory do zwycięzkiej skupczyny, która w maju ma się zebrać.”

Król zasięga tymczasem wiadomości o usposobieniu obcych dworów dla całej akcji w Serbii, gdyż wszyscy prawie postawie serbscy przewidywali obecnie do Belgradu i zdawali mu sprawę. Jęfrem Grnic, poseł w Londynie, wrócił już w sobotę na swe stanowisko, inni zaś wczoraj lub dzisiaj.

Z Belgradu donoszą, że król oświadczył ministrom, iż terazżeż wybory do wielkiej skupczyny z celem wyłączenia rewizji konstytucji nie stoją w żadnym związku z kwestją zaufania dla gabinetu. Gabinet przedłoży projekt konstytucji, i dopiero po uchwaleniu jej mogłyby być mowa o zmianie gabinetu. Gdyby zaś radykalna większość w skupczynie zechciała wprowadzić inne sprawy prócz rewizji, zostałaby skupczyna rozwiązana, a zwołaną zwykle według dotychczasowej konstytucji.

Czy jednak zamiary takie, wobec przewagi radykałów w skupczynie dadzą się łatwo ziszczyć? Czy król będzie mógł i chciał oprzeć się w danym razie na siłę, i czy znajdzie posłuch w wykonawcach swej woli, w armii? Wobec bezustannych intrzy jawnych i ukrytych agentów Rosji i ekskrólowej Natalii, działających zgodnie, można w istocie żywić niepokój, czy eksperyment nadania liberalnej konstytucji Serbom nie będzie

NA PLACU.

NOVELA

Jana Madeleine.

— Czyście panowie gotowi?
— Zaczynamy!

Ten chłopiec wcale nie jest niezgrabnym. Na pierwsze atak odpowiedział mi według wszelkich prawideł. Jego szpada dotknęła mojej z dźwiękiem jasnym i suchym: ding!!! Było to uderzenie pewne i śmiałe, niby wyzwanie. Ale nie pójdzie mu tak łatwo jak sądzi!

Mam przed oczyma ostrze jego szpady na wysokości mego podbródka... może cokolwiek wyżej. Szpada ta krąży wciąż około mojej, nie tracąc linii ani na chwilę — to widocznie — ona szuka mojej piersi.

Brawo! Powinnowaś! Po dwunastu lekcjach — których bym mu udzielił z ochotą — byłby wcale nie złym szermierzem. Zatapiam bystry wzrok w jego spojrzeń. To go bynajmniej nie onieśmiela. Trzyma się ostro i pewnie. Doprawdy, zachowuje się dzielnie, ale tylko czyni, że zamiast czatować na cień intencji moich, odbijających się bądź co bądź na mej twarzy, niepotrzebnie spogląda jak zahypnotyzowany w niepochwytany i niebezpieczną błyskawicę, drgającą przed nim w starciu się stali... Trzyma się ostro, a jednak drżące wargi zdradzają, że nie znajduje się na sali fechtunku, lecz przed obliczem nieprzyjaciela, którego zabija, jeżeli nie zostanie przeszedzonym.

Co za fantazja! Jakże dziwni są te dzieci! Zobaczymy jednak, czy równie dziwno zachowują się do końca.

Przybliżył się do niego o sześć czy siedm kroków, popychał go, odrzucał młotem szabli, a jednak nie moge zmilyć jego pewnej dloni. Broni się z wyższą szkołą! No proszę! Ale to nie, ja i tak spokojnie zrobię swoje... Tak! Otóż jest. Ale nie, nie nie ma. Dotknąłem zaledwie wykruchmalonego mankieta. Ale złąk się widocznie, odczekał i stanął jak wryty w końcu alei.

Stój!..

Znajdujemy się w głębi parku mego przyjaciela. Nasza strona musiała ofiarować plac boju. Tamci nie wiedzieli gdzie się udać. Zresztą miejsce wydaje się jakby stworzone do podobnego rodzaju zajść.

Aleja, w której się znajdujemy obecnie, dostatecznie szeroka i długa blisko na trzydzieści metrów; pod temi wielkimi drzewami nie przeszkadza nam słońce. Gęste zarośla zaskaniają nas przed ciekawymi oczyma domowej służby... A jednak eposptragam po za galeziami kilka czerwonych kamizelek. Jeżeli to ich bawi?... Zdaje się, że znajdują się pomiędzy nami kobiety: jedna czy dwie kucharki i młodzica. Zapewna modlą się za matęgo; niech mu to pójdzie na zdrowie. Będzie miał z pyszna, jeżeli zadrapie zbyt silnie eburubinka. Ale jak to się długo ciągnie! Czy już skonstatowaliśmy dostatecznie, że mu się nie nie stało. Jest też się czym zajmować! Niewiem nawet, czy podziurawim mu mankiety, z taką atakowalem ostrożnością.

No, powracamy na miejsce narzeczeń. Mój przyjaciel C. wygląda dziwnie poważnie i nroczyście. Czysta komika! Z pewnością udaje — zdradca — wiem dobrze, że nie przejmują go podobne

sytuacje. A baron! Patrzcie państwo jak sztywno się trzyma głowa tego birbanta.

— Czy wszystko gotowe?
— Zaczynamy.

Świadkowie i lekarz stanęli z boku na trawie.

Jego świadkowie to same młodziki w jego wieku; zapewne pierwszy raz znajdują się przy podobnej sprawie. To też djabelnie zdziwieni i wzruszeni. Doprawdy, aż przykro patrzeć na nich. Cóżby powiedziały mamy, gdyby zaszło coś ważnego i świadkowie zostali powołani do sądu! Nie posłamiemy się tak daleko. Z jakąś sabawą, pełną szacunku i dumy ciekawością spoglądają na moich świadkow, wroczenie sztyku, dentelami, których zna cały Paryż! Co za zaszczęt równać się z nimi. A czemuże są oni sami? Może obiektami skłopoty lub urzędnikami jakiegoś banku, jak ich kolega. Zład on u dżaka wyciągnął tego klasycznego doktora w białym krawacie z ojcowską miną? Gdyby to był przyjaciel roduju tego młodzieńca, byłym doprawdy wzruszonym.

Ale co mówię! Co to znaczy wdawać się w podobną komedję. To się na nas odbija, może dopatrzę się w nich jeszcze jakiego bohaterstwa.

Te trzy dobre pospolite głowy byłyby wazniejsze bardziej na miejscu, aniżeli tutaj. Ding! Każdy dźwięk broni przejmując ich dreszczem nerwowym.

Nie bójcie się dzieciaki, nie zrobię nic złego waszemu przyjelewi. Byłoby to wielka szkoda a żadna satysfakcja. Tak. Mała lekcja przydałaby się. Zresztą cała ta sprawa ogromnie śmieśna. Ja, od dwudziestu lat krzyżujący szpady z równymi, staje tu oto naprzeciw podobnego *blanbec'a*. A jednak nie mogłem postąpić inaczej. Słowo

mo honoru! O chciałem być nad wszelki wyraz wyrozumiałym, ale grad obelg popisał się na moją głowę, przy wyjściu z resursy i to w obecności C., barona D. i wszystkich naszych, a do tego ta ręka podniesiona na mnie. A to smyk! Na szczęście wiem co nim powodowało i trudno odmówić mu słuszności. Inaczej wiedziałby, ile podobny skandal kosztuje. Ręka podniesiona na mnie! Nie tego nie moge darować. Niech się hroni jak może! Dalej! Tam do diaska. Wywinął się z zakamieszka. Tam lepiej, bo mógł zostać na miejscu.

Doprawdy zaczynam się unosić...
— Stój!..

Jeden z świadków mego przeciwnika z wzrokiem skierowanym na zegarek zawołał: Stój! Barona przysuwa się do niego również z zegarkiem w ręku. Nie będą się przeciw szurzeć o jakieś tam ćwierć minuty. Nie. Nie ma co mówić; dzieciarnia zachowując się bardzo *correct*. On sam odznacza się wykwintną grzecznością. Musiał od dawna przygotowywać się do tego starcia z mną. Władza bronia, jak rzadko kto z jego sfery. To bardzo ładnie i bardzo zaszczytnie dla mnie.

— Czyście panowie gotowi?
— Zaczynamy!

Doprawdy, on ładnie wygląda z tą dziecinacą twarzączką i kreconymi włosami. Nie jest jeszcze mężczyzną i to mnie cokolwiek niepokoi. Na policzkach jego kwitną rumieńce, a wale ramiona i białe rączki przypominają kobietę. Biedne dziecko! Chwilami wydaje mi się, jakbym ja samą widział przed ostrzem mojej szpady. Trudno o większe podobieństwo pomiędzy bratem i siostrą. Tak, to chyba ona sama, w jej delikatną białą szyję

mogę ugodzić i zadać jej małą rankę krwawą, śmiertelną.

Nie, doprawdy, muszę powstrzymać ogarniającą mnie wściekłość. Oto ruch ręki, który u niej tak lubięm. Posiada jej wzięcie i wyraz. To mnie hypnotyzuje. W tych smutnych oczach czytuję cichy i tęskny wzrost Heleny. Ona nie czuje do mnie nienawiści z tego powodu co on, nie; przeciwnie. I pomyśleć, że on nie wie nawet, że mam dziś wieczorem sebakę z jego siostrą. W gruncie rzeczy ten młodzieniec ma... ość; obrażam go i winieam mu zadośćuczynienie.

Nie moge jednak dać się zakłnąć przez niego. Ładniebym się skompromitował. Ding! Te wszystkie rozmyślenia i względy odbierają mi zimną krew, a ten malec broni się jak tygrys. Nie chciałbym go zabić, zadowolnie się raną w ramie, a nawet w rękę. Ale to nudne, że za wiele mnie, aby być do mojej dyspozycji. Z nim nie można wiedzieć jak się znajdzie daleko... Trzeba by może, abym się sam więcej narażał, ale obawiam się... uwaga! Obawiam się śmieśności. Coby to było, gdybym powrócił pobity i zawstydzony jak lis. Nie. Trzeba z tem raz skończyć. Tambardziej, że on się zadyśzał i nie może iść dalej. Masz.
— Stój! stój!..

Raaka ha ćwierć centymetra dłużej na ramieniu. To wszystko, czego pragnęłam. Lekarz otacza ją. Zbladł. Zapewne zemdleje. Wszystko skończyło się jak najlepiej. Wszystko w porządku. Gdyby to nie uchodziło za impertynencję, ubralbym się chętnie. Wilgot do diabła i moge się nabawić kataru. Ale nie. Co to? Zdaje mi się, że on protestuje, że się zrywa. (Chce się biec dalej! Świadkowie daremnie chcą temu przeszkodzić. Brawo! Dalejże doktoru z ojcowską miną, postrasz trochę świadków. A ty baronie przestań na chwilę

dzie ową iskrą, która ma spaść do beczki z prochem.

Na pozór mało znacząca, a przecież symptomatyczna okoliczność, wskazująca na prądy, nurtujące nietylko w ludności lewej i w armii, jest postanowienie, zapadłe w gronie wyższych oficerów w Belgradzie, aby urządzić dla wojskowych kurs nauki języka rosyjskiego. Główną przyczyną do wypływu jedynie z pobudek wojskowych i wychodzących z zarządku armii, nie byłoby w Niemczech nadzwyczajne. Lecz właśnie charakterystycznym jest znaczenie, jakie do tego postanowienia przywiązuje rusofile serbscy. *Srpska Nezavisnost*, organ rusofili, wita z zapalem ów zamiar wyższych wojskowych i wywodzi, że „wspólne interesy Serbii i Rosji, dla których już krew bratnią przelewano, wymagają bliźszego współdziałania obu narodów, bo gdy przyjdzie do stanowczej walki o serbsko-rosyjskie ideały, znającą się Rosjanie i Serbowie niezawodnie na wspólnym polu bitwy”.

Dzisiaj trzeba jeszcze dalszych dowodów, kto lont zapalony do beczki prochu coraz bardziej przysuwa...

Z Izby sądowej.

Z trybunału administracyjnego.

Wiedeń 15. grudnia 1888.

D. 14. bm. toczyła się przed trybunałem administracyjnym sprawa gmin Ostrowa i Horodyszca król. o zatopienie łąk, przez sanowicie podniesienie wodostanu przy młynie w Ostrowie. Spowodowane. Sprawa ocała początkiem swim sięga w dalekie czasy i toczyła się między wspomnianymi gminami i hr. Włodzimierzem Borkowskim z jednej a panem Alojzym Bocheńskim z drugiej strony. Jeszcze w roku 1821 rozpoczęte były dochodzenia o do nadmierne piętrzenia wody w stawie Ostrowie i doprowadzono do obniżenia wodostanu w r. 1843. W kilka lat później podniesiono znów wodostan wspomnianego stawu przy sposobności samowolnego przerozrobienia młyna, a na zatopienie stron poszkodowanych nastąpiło powtórne obniżenie piętrzonego wodostanu i narządowe zabezpieczenie go pałem markującym. Nie dugo stali się strony poszkodowane tym nowym niskim wodostanem, gdyż w r. 1870 p. Alojzy Bocheński przerobił, bez poprzedniego uzyskania koncesji, swój młyn na amerykański, przyczem znów wodostan podniesiono do wysokości, dochodzącej aż do ogrodów i do progów chałup włościań.

Wniosione ponowne zatopienie spowodowały znów dochodzenia. Orzeczenia władz wypadły pierwotnie na korzyść poszkodowanych, w skutek zaś nowych dochodzeń zarządzonych przez ministerstwo, władze wydały wręcz przeciwnie orzeczenie. Tym razem oczywiście trudno było udowodnić, o ile wodostan podniesiony został, gdyż cechy kontrolne pała markującego zniszczone zostały. Ministerstwo rolnictwa opierając się na niedokładnej szpocyfacji, że znalezione pał markujący znajduje się jeszcze w tej samej wysokości, w której w r. 1858 ustawiony został nie uwzględniając zatopienia gruntów, wydało orzeczenie, iż wodostan podniesiony nie został i że zatem p. Bocheński nie jest zobowiązany do zniesienia wodostanu. Przeciw temu orzeczeniu ministerstwa poszkodowani wnieśli zażalenie do wysokiego trybunału administracyjnego, który rozpiął rozprawę ustną na dzień 14. bm.

Do rozprawy stanęli ze strony ministerstwa rolnictwa pp. radca dworu Reich i adwokat J. Waber, zaś w obronie zażalenia pp. dr. Edmund Kornfeld, adwokat we Wiedniu i inżynier autoryzowany Zuzak Bodaszewski. Po długiej ustnej rozprawie w której stan rzeczy pod względem prawnym i technicznym wczepstronnie wyjaśniono, trybunał pod przewodnictwem hr. Belorednego zgodnie z wywodami zastępców stron poszkodowanych, zniósł za czepianą uchwałę ministerstwa rolnictwa i zarządził nowe dochodzenie.

Czas odnowić przedpłatę!

Z rozpoczynającym się nowym kwartałem prosimy szanowanych naszych Prenumeratorów o wczesne nadanie przedpłaty, od tego bowiem zależy regularny odbiór naszego pisma.

Prenumerata kwartalna: we Lwowie z odniesieniem do domu zlr. 4-50 na prowincji . . . . . 6—

Prenumerata miesięczna we Lwowie z odniesieniem do domu zlr. 1-50 na prowincji . . . . . 2—

Prenumerata we Lwowie można składać w „Biurze dzienników”, ulica Karola Ludwika l. 9, które pismo nasze bezpłatnie dostarcza do domu.

Przedpłatę przyjmujemy tylko na cały miesiąc tj. od 1. do ostatniego w miesiącu.

Dla Szanownych naszych abonentów uzyskaliśmy nową serję dzieł Kraszewskiego po nadzwyczaj zniżonej cenie 25 ct. za tom:

uśmiechać się ironicznie. Bądźcie ludźmi. Nie, nie s tego. Dziwni ci młodziecy. Co za wścibskie animusy! Koby się spodziewał? A ten doktor z ojcowską miną, jak spogląda na mnie gronie. W końcu zaczyna mnie to wszystko drażnić.

— Czyście panowie gotowi? — Zaczynamy! Jeszcze mi nie dosyć. Dobrze. Ukłuje go silniej. Zmęcę go porządnie — ręka z ramiona opadnie, a mam nadzieję, że wtedy ten stary idjo-ta doktor, będzie uważał za stosowne zawiesić walkę. Co za głupia historia.

Biedna Helena! Zdaje mi się, że ją narządę kochałem, że jeszcze ją kocham. Ale czy podobna ją zaślubić? Stać się pastwą języków bulwarowych? Co z nią pocznę? Gdzie ją wprowadzę? Przecież nie do mojego świata. Żadna; — to prawda, ale nie ma manier, ani dystynkcji. Nie reprezentuje nic. Przyjmowaliby nas z przysmucha i dawano mi to do zrozumienia. A nie! Gdybym się był zastanowił! Ale czyż refleksje w głowie zakochanemu?

Teraz. Stało się. Nic już na to nie poradzę. Zresztą wszak odarowałem jej różnego rodzaju zasady i uczucia. Chciałem ją wyposażyć, wydać za mąż. Mogli byli przyjąć. A jednak pokazali mi drawi. A to ambitne mieszczuchy! Czegóż chcą jeszcze? Zgodziłem się nawet na pojedynkę z tym dziwkami, jakby był mi równy. To zaczyna być idiotyczne w końcu. Zresztą, gdyby się byli wzięli do mnie inaczej, łagodnie, delikatnie, kto wie, czego bym nie zrobił, zniewolony siłą przyzwyczajenia. Helena słizna. A choć od pewnego czasu straciła wesoty uśmiech, byłaby sobie mogła dać w końcu za mąż radę.

Chata za wsią, powieść (3 tomy). Historia o bladej dziewczynie z pod Ostrej-Branzy. Kordecki, powieść historyczna (4 tomy). Lata-rnia czarnoksiężka, obrazy z naszych czasów (4 tomy). Pamiętniki nieznanego (2 tomy). Pod włoskiem niebem, fantazja. Ułana, powieść poleśka. Zygmuntofskie czasy, powieść z r. 1572 (4 tomy).

Powyższe dzieła rozsyła się tylko po 10 to-mów razem. Na kosztą okopawania należy dołączyć 10 ct. Pieniądzy można nadesłać wraz z prenumeratą na *Gazetę Nar.* do administracji, ulica Lyczakowska l. 3.

Kronika miejscowa i zamiejscowa.

Łańcuch dnia 17. grudnia

* **Mistrz Matejko** bawił wczoraj do południa w Wołoskiej cerkwi i w Stauropigii, i po obiedzie u ks. metropolity pojechał z nim i odjechał z órkami i panią Witaszewską połączym karjersterm do Krakowa. Na dworcu kolejowy przybyli do potęgna-nie: ksiądz mitral Heterowski, senior Stauropigii prof. Szaraniewicz, nadiżynier budownicy Hawryszewicz, tudzież pp. dyrektor Stoniński, prof. Młodnicki, prof. Hozzowski i Platon Kosteki z rodzinami i wiele in-dyich osób. Pożegnania było w całym znaczeniu ar-deczne.

* **Mianowania.** Rada szkolna krajowa zamiano-wała tymczasowego naucoyciela, Emanuela Kolako-wskiego, rzeczywistym naucoycielem szkoły etatowej w Kraszelnicy; tymczasowego naucoyciela, Franciszka Kuraszewskiego, w Spytkowicach, rzeczywistym naucoycielem szkoły etatowej w Szańszarach.

Starsi inżynierowie Madurowski Henryk i Stras-ser Józef zostali mianowani radcami budownictwa.

* **Bal polski w Wiedniu** nie będzie tego roku urządzony. Taką dożyją zapadła na posiedzeniu ko-mitatu tego balu pod przewodnictwem hr. B. Poto-kiego d. 14. bm. Powodem jest, jak wiadomo, za-żoła dworska, skutkiem której na balu nie mogły być nikt z wiedeńskich sfer dworskich, które już smarem przyzwoicenia pojawienia się na zabawie, za-pewniły jej sukces.

* **Otwarto!** Ten krzyk biegł wczoraj z ust do ust pomędzy żywiriarzami, a dzisiaj przediera się do naszych szpał kronikarskich. Otwarto tedy „sezon haliaxów”, otwarto przy udziale licznych amatorów poci obelga, na lodzie odświętnie ustrójonym, przy dźwiękach muzyki wybornej. Niestety jednak wkrótce potem stwarzy się także bramy niebios, spuszczone z swej wyżyny takie masy śniegów, iż wywiejki żywowe manieo zaniechają. W każdym razie początek już zrobiony, „pierwsze koty” peszły „za płoty”, pójdzie więc dalej już gładko na gładkiej powierzchni Sa-manówki.

* **Do wyboru w Żółkwi.** Pomiedzy kandyda-tami ubiegającymi się o wybór z większymi podsta-łkami okręgu żółkiewskiego, wymieniliśmy także p. Mie-cyszawa Paszkudskiego. Otóż p. Paszkudski przysła-ł nam następujące oświadczenie:

„Mam zaszczyt zawiadomić szan. wyborców o-kręgu żółkiewskiego, że nie będąc w możności dla różnych przeszkód, kandydować o mandat sejmowy przy wyborze w Żółkwi 20. grudnia br., proszę tych szan. wyborców, którzy mi obcieli zaufaniem swem obdarzyć, ażeby raczyli głose swa oddać o wiele go-dniejszemu odemnie Wnemu Stanisławowi Łęczyń-skiemu z Batiatycz. *Mieczysław Paszkudski*, współ-właściciel dóbr Horodowic.”

* **Zmarł.** Krzysztof z Białowa baron Białowski, kawaler orderu żelaznej korony i ś. w. Grzegorza wła-ściciel dóbr Jasłowa, zmarł 14. bm. w 81 r. życia. Wyprowadzenie zwłok z Nowosólki do kościoła pa-rańskiego nastąpiło 16. bm. a dnia 17. bm. po odprawionem o godzinie 10. rano nabożeń-stwie, złożone zostały w grobowcu familijnym.

Dr. Salomon Reich, kandydat adwokacki, zmarł d. 7. b. m. w Stanisławowie w 28 r. życia. Zmarły cieszył się szczególną u swych kolegów sympatją i poważaniem. Był to wraź młodziwiec, niezmiernie oddany pracy i studjum. Zmarły pracował też gorliwie około szerzenia oświaty u niższych klas swe-go społeczeństwa i wczepianiem w nie miłość kraju ojczystego, który sam na wstąpił był przejeździć. To też pogrzeb pp. Reicha odbył się przy ogromnym udziale publiczności stanisławowskiej. Nad grobem przemawiali pp. L. Mroczkiewicz i dr. A. Nimbra.

W Goworowie (w Królestwie Polskim) zmarła Wanda z Zamojskich Brykzyska, matka zasłużonego w literaturze kapłana.

W Warszawie zmarła Izabela z Michałowskich hr. Pomian Zubieńska.

W Mińsku litewskim zmarła prawie w zapo-mnieniu niegdys znana z wdzięków i wesołości mar-szałkowa Leokadja Stanożetka z domu Ostrozpówna, córka głośnego Leona Ostrozpa, dętegoletniego mar-szałka guberni mińskiej. Że śmiercią Leokadji S. wy-gwałtód Ostrozpów nawet po kądzieli. Stanisławska sprzedała majątek wielki za nieprawie pułkownikowi H., a przed zgonem prosiła, aby ją pochowano w grobach familijnych w cerkwi w Dukorze, co też spełniono.

To mogłoby być nawet komieczna. Baren i C. musieliby mnie również stać za świadków, o prawda, nie sprawiłyby to im przyjemności, a na-wet baron odmówiłby bez ogradki. Na tym punkcie on nie zna żartów. Ten zaś dziki obtopak, szalony krawi, byłby moim druhem. Ha! Ha! Uwzięcie O mało co nie ugodził mnie w same pierś. To musi się źle skończyć.

Stój!... Nie panowie, nie mi nie jest. Patrząc na-wet koszula nie przedziurawiona. Spejrz doktorze. Nic? Nie prawda? Ale gdyby szpada nie zsunęła się, żłby było za mną. Ależ mój kochany C., bez tych min! Dławi cię moja nienuwa? Myślę-tem o czem innym. Jestem do dyspozycji pana. Nie chce przerywać walki. Bana nie dolega panu. W takim razie ciekam.

— Czyście panowie gotowi? — Zaczynamy!

Zaczyna mnie to nudzić w końcu! Czy wi-dział kto coś podobnego. Ten malec chce mnie przyprowadzić do ostateczności. Nie, ale o mało co mnie nie trafił. Stawiasz się na ostro. Godzisz na mnie. Nie bój się, nie cofną się. Ding! Ding! Ding! Nie. Nie, nie udało ci się to wcale, ani to. Teraz dostaniesz. Zasadno rozgrzewasz się braku, traciąc oddech i zimną krew. Nic już nie widzisz. Ding! Dalej na mnie. Widzisz cofam się aż do-tąd. Teraz hola stój. Nacieraj. To nie przelkwił. A teraz brój się. Tym razem masz czeg obciąć.

— Stój! stój! stój! Niemądry uparciuch! Podobno zabiłem go.

Znany fabrykant broni Arendt z Leodjum, zmarł nagle rażony apopleksją, podczas sw-go pobytu w Pradze w jednym z tamsosnych hoteli.

Admirał ks. Sabaudski-Carignan zmarł w Tu-rynie d. 15. bm. w 62 roku życia. Był on diakiem stryjecnym króla Humberta, brał żywy udział w ży-wio politycznym i walkach o niepodległość Włoch.

* **Koncert** na rzecz Towarzystwa słuchaczy wsechołczy, rygorozantów i auskultantów wyznania mojżeszowego, który odbył się 12. bm. w sali „Do-mu narodowego, przyniósł czystego dochodu 265 złr. 69 ct. z czego kwotę 30 złr. wydzielono dla Towar-zystwa „Bratniej pomocy słuchaczy wsechołczy.”

* Na ostatniemu posiedzeniu wiedeńskiej aka-demii nauk przedłożono między innymi pracę prof. dr. Br. Ulanowskiego z Krakowa p. n. „Wybrane pomniki do dziejów prawa niemieckiego w Polsce. Naj-starsza księga miasta Bieosa.”

* **Gimnazjum IV. w Lwowie** stanie ostatec-znie przy placu św. Jura obok politechniki. Budowa gmaoch rozpoczął się już w roku przyszłym. Z roku szkolnym 1890/1 zostanie tam już przeniesio-ne całe gimnazjum. *Kurj. lw.* donosi, że sprawa ta zatwierdzona została stanowczo w ministerstwie i na budowę wyznaczone już na rok przyszły 62 000 złr. jako pierwszą ratę.

* **Pierwszy krajowy bazar obuwia** samie-rza sałodził we Lwowie grono aswoów lwowskich głównie w celu zatrudnienia 40 oseladników, będą-cych obecnie bez roboty. Bazar ten dostarcza ma-taniego obuwia po cenach „praktykownych w zagran-icych obecnich tadekach. Aby zaś konkurencja odnie-sła skutak, obuwie dostarczone przez bazar krajowy ma być oczywiście daleko lepszem. W sprawie tej byli wczoraj iniojatarowie u prezydenta miasta p. Mochna-ckiego, który przyrzekł im ze strony reprezentacji miasta poparcie. Do spółki też może przystąpić każdy z majstrów z złozeniem udziału w kwocie 50 złr.

* **Kolonja żydowska-polska.** Hebrajskie pi-smo „Straż świątyni” donosi, że w początkach ze-słego miesiąca bawił w Jeruzolimie jeden z paryskich Rothschildów i w czasie swej bytności zakupił od tamtejszego „Banku Berghema” nader znaczoną pra-zestęziem ziemi, celem założenia kolonii wyjącznie ży-dowsko-polskiej. Według sprawozdań rzeczzonego dzien-nika, ilość tych kolonistów, wpisanych po dziesiątku na listę rothschildowską, wynosi przeszło osób 3.200.

* **Nowe blankety wekslowe.** Wedle nowego rozporządzenia ministra finansów wjeżdżać do d. 1. stycznia 1889 w obieg nowe blankety wekslowe z dru-kownikami już na nich stemplami. W kategorii gul-denowej lewa wiensta została zmieniona, w grajo-re-owej lewa wiensta zmiana sarowa wiensta jak barwa tła. Stare blankety mogą być jeszcze używane do d. 30. czerwca 1889, pozem utracą ważność. Wymie-niać je będzie meina na nowe do końca września 1889 r.

* **Bewija.** Woseraj o pół do siódmej z rana odbyła się w pomieszkaniu Radowna Kosuticza, Serba, noszącegożo na uniwersytet tutejszy, rewija polityjny z powodu podejrzenia, że K. zajmuje się agitacją panslawistyczną. Zabrano liczne papiery, za-wierające tak własne prace literackie, jakoteż kores-pondencję prywatną Kosuticza.

* **Wydział I. korpusu weteranów** wojskowych zaprasza wszystkich członków na wspaniałe jamaie się opłakiem w dzień Bożego Narodzenia (25. bm.) od 10. do 12. przed południem w biurze komisji l. 35, przy ulicy Kaszimierzowskiej.

* **Towarzystwo „Rodzina”** otrzymało zasiłek w kwocie 200 zł. z fundacji Konstantego Zahorskiego, a te na podstawie reskryptu namiestnictwa w Wiedniu.

* **Pogorzelcom Solotwiny** przesłał p. Sa-muel Klamen zapomogę barona Hirscha w kwocie 10.500 zł.

* **P. Piłcy obrońcą karnym.** Zanin buk. Iba adwokatów wyda ostateczną decyzję względem przyjęcia p. Michała Piłcy na swoją listę — postea-niłem tenże oddać się tymczasem obronie w sprawach karnych i uzyskać już na to pozwolenie od prezydium sądu kraj. wyższego we Lwowie.

* **Zmowa drukarzy we Wiedniu** została zata-wnioną w sposób polubowity. Przysasno im niezna-czne podwyższenie cennika.

* **Klub literatów. Urzędowy Wars. Dziennik** donosi, iż literaci i publicyści warszawscy wystąpili z pediałem do władzy o założenie własnego klubu.

* **Dar cesarski.** Cesarz udzielił z prywatnej swej skatynki pogorzelcom gminy Obwałów, w po-wiecie stonowskim, zapomogę w kwocie 200 złr.

* **Stan powietrza.** Obserwatorium szkoły poli-technicznej donosi 17. grudnia:

W dobie sobotniej było niebo w znacznej czę-ści pogodne, w niedzielnej zaś całkiem zachmurzo-ne. Wiatr był przeważnie W, a powietrze niespo-kojne. Opad — ze śniegu, który padał przez całą prawie dobę, wczorajsza — wynosi tylko 2-5 mm.

Średnia temperatura doby sobotniej była — 5-4° C, wczorajsza — 2-1° C; najwyższa za obie doby 0 0 C mieliśmy dziś o 9 rano, najniższą zaś — 9° 0 C wczoraj nad ranem.

Zniżka barometryczna 740—745, snachedziła się w Norwegii, zwyżka 775—770 w zachodniej Au-strji; zniżka drugorzędna utworzyła się w satose Biakajskiej.

Stan barometru, sredukowany do poziomu mo-rza był dziś o godz. 9 rano 760 mm.

Prognoza na dobę następną od 12. godziny w południe 17. grudnia:

Wiatr zachodni niebo zamgłone, średnia tem-peratureta doby około 0° C, powietrze wilgotne, mgli-ste i niespokojne — śnieg.

* **Jutro, d. 18. grudnia:** św. Graejan a. — św. Nykołaja Jap.

Korespondencja od Administracji. Wny Pan B. l. A. n. e w S. o. f. i. List szan. Pana odesła-łszy „Macierzy”, która zapewne swoich informacji nie odmówi.

— **Jarosław 16. grudnia.** W piątek d. 28. bm. o godz. 11. rano odbędzie się w Jarosławiu w sali magistratralnej ogólne zgromadzenie członków oddzia-ła Żańconko-Jarosławskiego Gal. Tow. gospod., na które najuprzejmie zapraszamy. Porządek dzienny: 1) Zgajenie posiedzenia i przyjęcie nowych człon-ków. 2) Odczytanie pism do Rady oddziału. 3) Wy-bór prezesa i zastępcy oraz 8 członków Rady. 4) Wybór 14 delegatów i 7 zastępców na radę ogólną galic. Tow. gosp. we Lwowie. 5) Sprawa stacji bu-hai i wypłata subwenji za rok 1887/8. 6) Sprawa kastrowania buhai. 7) Sprawa ogierów subwenjowa-nych z funduszu oddziału. 8) Sprawozdanie z u-prawy i użyteczności mieszkanek, traw przysyłanych przez komitat centralny. 9) Sprawozdanie o stanie biblieki. 10) Włoski członków. 11) Losowanie przedmiotów gospodarszych.

Po odrzuceniu wydatków w kwocie 193 zł. 85 ct. pozostał czysty doobd w kwocie 863 zł. 56 ct., którą wręcono wieleb. ks. Firekowi, gwardjanowi klasztoru OO. Bernardynów w Gwoźdciu.

Przy tej sposobności spełnia komitat miły obo-wiązek wyrażenia najserdeczniejszego podziękowania komendzie pułku n. 58. za bezpłatne udzielenie mu-zyki. Wydziałowi kasyna reursy za bezpłatne odstą-pienie sali. wreszcie wszystkim tym, którzy nadat-kiem przyznobili się do osiągnięcia tak pomyślnego wyniku.

— **Pijany żandarm** wywołał ogromne zaburze-nia w Nagy Köveres w komitacie Temeskim. Upi-wszy się wyszedł on na rynek i dał ognia do groma-dy ludzi, z których kilku zranil. Zaatakowani rzucili się na opłocia i przyszedo do takiej bijatyki, że cały miejscowy posterunek żandarmiej musiał bronić swego kolegi. Tlum rozgłoszony stawil opór wazowaniu de rozcięcia się i pobit ojczy dwóch żandarmów. Z tu-mu kilku ludzi jest ciężko pokaleczonych. Jakiemuś wieśniakowi odciął żandarm całą rękę, innemu od-cięto nos, a jeszcze innemu rozpalano szablą głowę.

W sprawie tej wdrożono energiczne śledstwo, które prowadzi sąd z Buzias.

— **Ks. Aleksander Hosski** ojciec byłego księcia Bułgarii, ks. Aleksandra Battenberskiego, zmarł dnia 15. bm. w Darmstadtzie, stolicy ewangelstwa, w 66 roku życia.

Był on synem w. ks. Ludwika II. Gdy siostra jego Marja wyszła za mąż za cara Aleksandra II., wstąpił do armii rosyjskiej, brał udział w wojnie kaukaskiej i zdobył tam sobie order św. Jura, naj-wyższą rosyjską odznakę wojskową.

Pe 11-letniej służbie w szeregach wojskowych rosyjskich, ożenił się z hr. Julią Hanko, córką osta-tniego polskiego ministra wojny, wysięoną do godno-ści księżnej Battenberg, przeszedł ks. Aleksander do armii austrijskiej i respozoł w niej swą karierę ja-ko generał-major, brygadjer V. korpusu armii, aloke-wanego wówczas w Mediolanie. Pod Montebello do-wodził ks. Heskli prawem skrzydłem, które zasłużyło się bardzo temu, że przez wytrwały opór umożliwiło regularny odwrót lewemu skrzydłu. Zaraz też po tej bitwie awansowany na F. M. porucznika otrzymał do-wództwo VII. korpusu armii, na czele którego brał udział w walce pod Solferino. Wkrótce potem przy-padło mu w udziale trudne sadanie zawiązania ro-kowań z Napoleonem III., które umożliwiły następnie zawrzedz pokój w Villa Franca. Cesarz Franciszek Józef nadał mu w uznaniu tych zasług order Marii Teresy. W r. 1860 otrzymał ks. Aleksander Hwski komendę VII. korpusu armii w Padwie, a w r. 1862 został właścicielem 6 pułku kirasjerów. W tymże roku przesieniony został za własne życzenie w stan stałego spozynku i powrócił do Darmstadt.

Podczas wojny prusko-austrijskiej z r. 1866 nadał mu Bundestag komendę nad VIII. korpusem armii wjaśkowskiej, rekrutowany z Wirtembergii, Baden i Hesji, złączony z jedną austriacką dywizją pod wodzą ks. Karola Bawarskiego. Pomiedzy oboma wodzami wybuchł jednak rosterki, które umożliwiły szybko nadołgającym Prusakom zwycięstwo. Ks. Aleksander wydał po wojnie swoje „Pamiętniki” z tego osasu, w których wyasał, dlaczego nie mógł się zgodzić z ks. Karolem.

D. 4. maja 1868 mianowany został austriackim generałem kawalerji, a w rok potem otrzymał tę samą godność w armii rosyjskiej.

Ks. Aleksander był także wielbicielem i mece-nasem sztuki.

Gdy ks. Aleksander Battenberski powołany zo-stał na tron bułgarski, ojciec jego mamo całej miłoś-ci dla syna, zajął rezerwową postawę wobec niego i wytrwał w niej aż do wybuchu spisku sierpniowego, pozem starał się wszystkimi siłami nakłonić syna do abdykacji.

Zmarły ostercił oprócz ks. Battenberskiego dwóch jeszcze synów, a mianowicie ks. Henryka, zię-cia królowej angielskiej i ks. Franciszka Józefa.

— **Rozwód Boulongera.** *Peuple* podaje zajmu-jącą rozmogą sprawozdawcy swę z żoną generała Boulongera. „Nie opuszczam nigdy domu, mówiła między innymi generałowa, bo tego wbrania mi re-ligia moja katolicka. Dwa razy proponowałam mgło-wi, abymyś do zgodnego pojęcia wrócił mogli, ale za każdym razem odruczył generał me żądania. Jene-rałowi podoba się w drobnych szczegółach odgrywał rolę Napoleona I., który rozwiódł się z Józefiną, aby mógł pojąć Marię Ludwikę. Nadsładowanie wielkich ludzi w drobnych rzeczach popycha go do rozwiedze-nia się ze mną. Wiadomo Bogu, jak uległa byłam żonie, jak go pielegnowałam, kiedy był rannym. Te-maz odwieściła mi się za to. Nie ja żądam rozwodu, jak te mylnie głosz, ale jenerał.”

— **Konkurs piękności** w Spaa i fotografie nar-grodzaj ych wywołały politowanie we Włozzech, gdzie we wszystkich miastach spotyka się codziennie na ul-licach również piękne i piękniejsze kobiety. Dlatego to na nastąpił w Turynie na początku r. 1889 kon-kurs piękności włoskich i południowych. Wzyscy py-tają czy oświecająca hrabina Armina Morosini z We-necji, piękność nad pięknościami, zechce wziąć w nim udział. Zdaniem wielu artystów, jest ona dzisiaj naj-piękniejszą kobietą w Europie.

— **Najmłodszy z monarchów,** król hispań-ski Alfons, rozłączył się narazicie ze swąją m-matką i powierzony został opiece gubernantki, panny Da-venport, Irlandki rodem, mieszkającej już od lat wielu w Hiszpanji. Otrzymuje ona 17.000 fr. rosznej pen-sji, a po ukończeniu wychowania króla 12.000 fr. emerytury.

— **Adwokat wspólny.** Sąd brukselski udzielił narazicie panni Popeline adwokackiego dyplomu; sprzeciwia się natomiast Iba adwokacka dopuzsze-niu kobiety przed kratki sądowe.

— **Pierwszy.** W dniu 29. zm. w pałacu spra-wiedliwości w Londynie lerd kanclerz Halstury od-słonił w obecności licznie zgromadzonych świadków, popierze zmarłego w r. 1883 Jerzego Joffe'a. Joffe pierwszy był sędzią pochodzenia żydowskiego w Anglii.

— **Na wyspach filipińskich** panuje tak nie-przyjemne dla Niemców usposobienie, że niejaki doktor filozofii Rizal, który skończył uniwersytet w Berlinie i wydał książkę, chwalecą politykę ks. Bismarka, a ganiając stosunki swojego kraju rodzinnego, wy-pędzonym za to został z Filipina i pozabawiony majątku. Tą ostatnią karą zostali dotknięci wazyscy krowni jego, a nawet małżoziosty.

— **Nowy karabin.** Opis nowego karabina fran-cuskiego, brzmi, jak następuje: Poruszenia tym kara-binem są niezmiernie uproszczone. Magazyn, de któ-rego się wklada naboje kulą naprzód, znajduje się w kolbie. Nie potrzeba ioh układać symetrycznie, ponie-waż same się układają tak, że wsuwają się do lufy. Po prawej stronie karabinu znajduje się zasuwka, w której jest grotzek wystający na zewnątrz. Grotzek kieruje całym systemem. Prosty ruoh posuwający na-przód i cofający go, wykonany prawą ręką, gdy ka-rabin, przyłożony do ramienia, oparty jest na lewem rękę, wystarcza, aby wydobyc i wyrzucić gilż nabo-ju wystrzelonego aby wprowadzić nowy naboż do lu-fy. Naciśnięcie na ogngiel sprowadza wystrzał i tak strzela się dalej, bez odcinowania karabina od ramie-nia. Strzelający nie potrzebuje koniecznie strzelać na-bojami z magazynu — za każdym wystrzałem może

otwierać komory lufy, jak w zwyczajnej broni odył-cowej i nakładając nowy naboż, zachowując naboje w magazynie do chwili stosownej. Sprężyna, która w więk-szej części karabinów magazynowych tak się funkcjo-nuje, nie ma wcale w tej broni. Osada karabina tego-ż jest zupełnie oryginalną, drzewce detyka broni tylko w pewnych miejscach. Lufa zupełnie jest podob-na do lufy karabina Lebla, a naboż tego ostatniego może być używany do niej. Dla marynarki możnaby, osobno zastosować ten system. Marynarze ubrojeni owym karabinem, umieszczeni w taktielwerku, mieliby nad sobą skrzyżną i pokryciem stalowem, zawiera-jącą znaczną ilość nabeży. Skrzyżną tę możnaby połączyć z magazynem karabina, a majątkowie mogliby strzelać, nie odcinując broni od ramienia, dopóki za-pas cały w skryzynie nie zostałby wyczerpany, dając w ten sposób od 400 do 500 wystrzałów.

— **Jeszcze o Gondinecie.** Franca jest zród-łem, z którego świat cały zasila się zdrojem sztuki dramatycznej. Wobec tego nie dziw, że śmieć tak wybitnego autora dramatycznego jak Gondinet, daje impulsa do szeregówego rozpatrywania jego życia i działalności literackiej. W roztrząsaniach tych znaj-dujemy nowe szczegóły i spieszmy podzielić się niemi z czytelnikami:

Urodzony w roku 1829, jako syn wyższego urzędnika administracyjnego, sposobil się Gondinet sam także do zawodu urzędowego i przechodził kolejno różne posady, pracował ostatecznie jako wice-dyrektor jednego z biur w ministerjum finan-sów. W roku 1868 jednak wziął dymisję i pojeździł się z karierą urzędową, pragnąc zupełnie poświęcić się pracy dla teatru, jako znany już wów-czas przez publiczność i krytykę komedjopisarz.

Pierwszym jego debiutem na tej niwie był jedno-aktowa komedjka wierszem p. t. „Trop curieux”, przedstawiona w r. 1863 w Teatrze francuskim. Następnie wystąpił z komedjami: „Les Victimes de l'argent” — „Les Révoltes” — „La cravatte blanche” — „Le comte Jacques” — dopiero jednak przedstawiona w r. 1868 komedja „Les grandes demoielles” zrobiła należytą fęglotę i nastąpiła sława swego autora. Odtąd Gondinet pracował już gorą-czowo, pisząc często po trzy sztuki na rok. Do najlepszych jego utworów należą: „Gavaud, Minard i Spka” — „Le Panache” — „Honor” — „Les Tapageurs” — „Le cloub” i wiele innych. Wszystkie te utwory nie odznaczają się głębiokością pomysłów, ale jako zabawne farsy, pełne są wyskoków, choć często i zbyt swawolnego humoru. Gondinet jest też autorem poważnego patriotycznego dramatu p. t. „Wolni” („Les libres”) wystawionego w r. 1874. Napisał ogółem przeszło czterdzieści utworów sceni-czych, z tych kilka w spółce z Labiche'm, Cohe-nem, Malotem i Piotrem Veronem. Zasadę ze świata sýt sławy i pieniądze.

Nieboszyk zalecał się tak wielką dobrocią i

aki, który kończy studia we Wiedniu i zachwycał słuchaczy na ostatnich koncertach w Krakowie i Warszawie.

De tych przybywa p. Jerzy, który przy pracy doprowadził do bardzo pięknego stanowiska, a w najbliższym czasie odbędzie się debiut dwóch sopranistek p. Paskiewiczówny i Paskiewiczówny, a niżej tenora Szaferberga, starszego brata zeszłorocznego tenora, który zaangażowany został na lat kilka do opery niemieckiej w Pradze.

W notatkach, zamieszczonych w piśmie naszym o operze lwowskiej, zaznaczaliśmy przy każdej sposobności, że dążeniem wszystkich czynników być powinno, ażebyśmy doprowadzić mogli do upragnionego ideału... stałej op. y polskiej. Reprezentacja kraju i miasta, subwencjonująca nas na nasze stosunki wcale hojnie, wyrażały już nieraz to samo przekonanie, a sejm od wielu lat oprócz stałej subwencji na operę uchwałal także znaczniejsze zasiłki dla artystów, kształcących się w śpiewie.

Początek zawsze jest trudny, tak samo i w tym wypadku, a główną przeszkodą było niedawno temu jeszcze to, że niemieliśmy we Lwowie dobrej szkoły śpiewu. Dopiero od 2 lat mamy szkołę Lutni i prywatne szkoły pp. Souvestrów i panny Stróżeckiej.

W naszych warunkach liczyć na wielkie sukcesy materialne niepodobna. Potrzeba także wiele poświęcić obowiązkowi i ofiarności a pod tym względem sprawiedliwość przyznać także, że pp. Souvestrowie zaraz z początku postawili sobie piękne i asługujące na prawdziwe uszanowanie: wykształcenia polskich kadrów śpiewaczkich, którzyby umożliwili dyrektowi teatru nie reflektować wyłącznie na sprawozdanie śpiewaków z zagranicy.

Udzielania pp. Souvestrów pamięto bardzo krótkiego czasu uwieczniono zostały wielkim stosunkowo sukcesem. Dowodem tego zeszłoroczne debiuty panny Heller, sobotni występ panny Michaliny Frenkiel-Niwińskiej, a wkrótce usłyszemy sopranistkę pannę Pawlików, również uczennicę państwa Souvestrów.

Wysnamy szczerze, że sobotni debiut panny Frenkiel sprawił nam wielką emocję. Byliśmy wprawdzie przekonani, że zakwalifikowanie jej przez pp. Souvestrów do występu jest już pewną ręką, niemniej jednak wiedzieliśmy dobrze, co to znaczy pierwszy występ...

Przypomnij sobie czytelniku i piękna czytelnice — jakie omdlenie! wrznięcie przy pierwszym publicznym wystąpieniu esty to w teatrze amatorskim, czy też przy innej podobnej sposobności. Gorączka i dręszka wamaga się z każdą chwilą — naraz wyrywną się formalnie na scenę i w jednej chwili znajdujesz się przed publicznością... Przed oczami twoimi — widziałeś może święta, a pomimo to stapsz jakby pomału, głos zamiera ci w pierści — a w skłony serca śmieją się ciś tak, że chciałobyś uciec — het daleko... se seny... od ludzi i światła... A teraz wyobraź sobie, co się dopiero dzieje z osobą, która czuje to, że od tego występu zawisły jest jej los, jej przyszłość — skoro raz poświęciła się już „karjerze artystycznej...”

Otóż czytelniku, jeżeli te wszystkie odczujesz — wówczas będziesz miał na każdym debiucie taką samą emocję, jak piszący to słowa, wówczas będziesz podobnie jak ja, po pierwszej udeję deklamacji, po bliźszym arji odpiewanej z powrotem przez debiutantkę będziesz biał brawa — zachęcał ją — rezgrujejąc, razem z nią przebiedziesz całą skalę gorączki, razem z nią cieszysz się będziesz powodem i każdy wlecór tak zostanie ci w pamięci — tak samo jak i ja...

Na sobotnim debiucie zdało nam się, że ocała publiczność odczuła to wszystko. Pannę Frenkiel, występującą po raz pierwszy, przyjęto bardzo sympatycznie i zaznaczymy już z góry, że debiutanta odniosła w roli Azeucy wielki sukces, a zwyczajny, że dopiero od niespełna roku pobiera naukę śpiewu — wynasł należy, że jej występ sobotni przynosi chlębę pp. Souvestrom.

Debiutanta słożyła dowody, że posiada wszelkie kwalifikacje na dobrą śpiewaczkę operową. Przedewszystkiem posiada ona bardzo ujmującą seonioną powieszność, a przymem wiele zapadu. Głos jej miewo-sopranowy jest bardzo piękny, obszerny i silny i z nasikiem podniósł należy, że panna Frenkiel śpiewała czysto, co uważamy za największą zaletę każdej śpiewaczki. Wymawia przymem wybornie, a gra z zapalem i przejęciem się rolą. Wolelibyśmy wprawdzie widzieć młodą i piękną tę śpiewaczkę w roli, odpowiadającej bardziej jej urodzaju, wiekowi i temperamentowi, aniżeli w roli Azeucy — sądząc jednak po Azeuce moim przypuszczam śmiało, że panna Frenkiel w niedalekim czasie stanie się prawdziwą odcobą opery polskiej. Publiczność, która w sobotę zgromadziła się bardzo licnie w teatrze, przyjmowała debiutantkę z wielką sympacją, po każdej arji odzywały się gr-mkie oklaski — wywoływały jej oklaski a dla dedania odwagi obdarzono nawet kwiatami. Wszystko to będzie dla panny Frenkiel i pp. Souvestrów niezawodnie zachętą do dalszej pracy.

Obok debiutantki zbierał także naszelnne oklaski p. Jerzy, a stręty wyznał z taką brawurą i prawdziwie bohaterskim ogniem, że po salwie oklasków musiał ją powtórzyć. P. Jerzy, czyni coraz bardziej sztybczynami tenory pseudo-włoskie i zyskuje coraz większą sympatję publiczności. Śpiewał ten, jeżeli tylko więcej uważał na to będzie, ażeby nie forsował zbyt wiele głosu, odczuję się będzie u nas zawsze wielkim powodzeniem. Sobotni „Trubadur” dlatego także wywołał bardzo korzystne wrażenie — ponieważ wszyscy z wyjątkiem pani Viriani — szacownego zabytku włoskiego, któryby można na skład do Włoch odczekał — śpiewali po polsku. Zdawało nam się, że jesteśmy już blisko upragnionego celu — i że mamy narzeczcie operę polską.

— Repertor teatralny: Dzisiaj w poniedziałek przedstawienie składające: 1) Po raz drugi „Mój mąż” obrazek sceniczny w 1 akcie przez Z. Przybyłskiego. 2) „Dziś i jutro” komedia w 1 akcie Gawałewicza. 3) „Reprezentant domu Müller i Spk.” komedia w 1 akcie hr. Koziebrodzkiego. 4) „Wybór sięgania” farsa w 1 akcie Labiche'a. — We wtorek „Faust” opera w 5 aktach Geunoda.

— Koncert. We środę dnia 19. grudnia 1888 w sali narodowego domu wykona lwowska Towarzystwo śpiewaczkę „Lutnia” koncert z udziałem współudziałem wionolozysty p. Singla, p. St. Bacha kapelmistrza i orkiestry pułku 55. Program: Część I. 1) Lachner „Cztery pory życia” awertura, odegra orkiestra. 2) a) Waltramus „Nad rejasem”, madrygał (1560 r.), b) Rubinstein „Joda”, c) Gall „Pienka” odśpiewa chór męszany. 3) Maks Bruch „Kol Nidrei” Adagio, odegra na wionolozysty p. Singla z towarzyszeniem orkiestry. 4) Mozart Arja z „Ty-tusa”, odśpiewa p. Wołoszowska, (członek Tow. „Lutni”). 5) Haydn „Andante s warcjami” odegra orkiestra. — Część II: 6) Markull „Róg Rolanda” balada w trzech częściach na sola, chór męski i orkiestrę. (Tłumaczenie polskie dr. Wł. Bogdanickiego.) Początek o godzinie 7 wieczorem.

dnia”, ukochany właśnie obecnie drugi p. n. „Trzy doby”, jako obraz społeczny z czasów przed r. 1848 w pierwszej części, w drugiej przychodzą czasy przechodowe, w trzeciej zaś część daje obraz wsi po usamowolnieniu włościan.

— W teatrze turyńskim przedstawiono nową sztukę poetę i p. Cavalottiego p. n. „Lea”. Przedstawienie było nieprzerwanym ciągiem tryumfu autora.

Dział ekonomiczny.

Bank krajowy królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkim księstwem Krakowskim wypłaca już bez wszelkiego potrącenia w kasach swoich grudniowy kupon od 4 1/2% listów zastawnych Banku krajowego.

Dwydziesiątka kolei Karola Ludwika Rada narozrocz tej kolei uchwalila na posiedzeniu z d. 15. b. m. wypłać kupon styczniowy po 3 zł. 15 ct. Wobec tego, że ostatni lipcowy kupon spłacono po 5 zł. 25 ct., ogólny rezultat roczny wynosić będzie 8 zł. 40 ct. od akcjei.

Stan zasiewów na Węgrzech. Z Budapesztu donoszą pod d. 12. bm.: Wedle komunikatu ministerstwa handlu stan wczesnych zasiewów po lewej stronie Dunaju dzieki łagodniejszej aurze jest pomyślny; natomiast późne zasiewy są słabe, a w wielu miejscach wcale nie zaszy. Na prawym brzegu Dunaju rozwijają się zasiewy ogółem pomyślnie. Między Dunajem i Ciszą wczesne zasiewy zeszły bnie, późne prawie wcale nie zaszy. Na prawo od Cisy zasiewy ogółem dobre, lecz masy wyrażają ogromne szkody. Wzdłuż Cisy stan także pomyślny, między Ciszą i Maroszą wczesne zasiewy pasceniczne pięknie się rozwijają. W komitacie Temeszu respek piękny, natomiast w komitacie Krasso-Szoreny lichey. W Stedmio-grodzkich komitatach zasiewy udały się, lecz masy zrzadzają ogromne szkody.

Stacje oceny nasion. Według zawiadomienia ministerstwa rolnictwa, istnieją dla dogodności rolników i handlarzy nasion, stacje oceny nasion z szerszym zakresem działania przy towarzyszeniu gospodarstwu w Wiedniu, przy Radzie kultury krajowej dla królestwa Czech w Pradze, przy dyrekcji zakładu gospodarskiego w Saa Mi-cbele w Tyrolu, narazicie przy obwodach krajowych gosp. zakładach naukowych w Nowym Cieszynie i Prerowie. Zwracając uwagę interesantów na powyżej wykazane stacje, lwowska Izbą handlową i przemysłową podnosi z naciskiem, że podobna stacja oceny nasion istnieje także w kraju naszym, a to przy krajowej wyższej szkole rolniczej w Dublanach.

Zadaniem stacji jest: oznaczyć czystość, siłę kiełkowania i inne przydatne następnych nasion, aby tym sposobem dać możność kupcom i producentom srom z jednej, a rolnikom i leśnikom z drugiej strony, poinformowania się o rzeczywistej wartości posiadanych przez nich lub zakupić się mających nasion.

Ważność stacji oceny nasion została są granicą od dawna już uznana i Izba rolnik nie przedsiębierze większego zakupu nasion kosztowniejszych, im nasion mających niebezpieczne zanieczyszczenia, jak np. kaniarka w koniżynie, nie zasięgnąwszy poprzednio porady stacji. Nie mniej też podaje jej każdy uczciwy handlarz nasion swój towar do oceny i uszezo go dopiero w handel po uzyskaniu odnośnego świadectwa. Z tego wynika, że stacja w Dublanach powinna być uważana jako bardzo pożyteczna, a zwłaszcza dla kupców koniży, nasion pastawnych itp. niezbędny zakład.

Len żmudzi. W uzupełnieniu ogłoszenia z 14. listopada br. o lnie inflanckim, podaje komitet Towarzystwa gospod. galic. do wiadomości pp. plantatorów lnu, iż zamówił osy korec nasienia lnu żmudzkiego, które zamierza: dla przeprowadzenia prób porównawczych uprawy tegoż lnu z lmem Rygskim i Parnawskim — odstąpić tanie, bo po cenie 30 ct. od garnca tym plantatorom, którzy się zobowiązu uruwać także jeden z wyż wymienionych gatunków lnu inflanckiego. Chcący korzystać z tego ogłoszenia, winni są: a) nadaścić dożytozace zamówienie franco do komitetu Towarzystwa, z podaniem adresu swego t. j. miejsca zamieszkania i poczty, a w razie większych zamówień i ostatniej stacji kolei żelaznej — przy dołączeniu 30 ct. od każdego garnca do 15. stycznia 1889 najdalej; b) przeprowadzić wzy próbe uprawy dokładną z obu gatunkami o równym zasiewie, szyć następnie komitowemu do końca listopada 1889 porównawcze sprawozdanie, tak co do uzyskanego włókna na wagę, jakoteż co do jego długości i mocy. Zamówień bez pieniędzy nie przyjmują się, a zamówienia po terminie nadstane, uwzględnione będą o tyle — o ile zapas starczy.

Praga 17. grudnia. Czeszy gorselnicy i fabrykanci spirytusu uchwalili petrocionować, ażeby nie podzielony kontyngent 200.000 hektolitrow przy sprawnieniu trzynastej przeciętnej produkcji został w rachubę wliczony; następnie uchwalono starać się, aby producenci zostali uwolnieni od kaucji przewozowej i opłat kontroli w prywatnych zakładach.

Wynalazek. P. Borman, współwłaściciel warszawskiej fabryki aparatów gorzelniczych, wynalazł przyrząd do oczyszczania spirytusu, zwany spiratorem. Aparat oczyszcza alkohol wywozjący od alkoholów wrzących w niższej temperaturze, która przy nim pozostała, nadając mu smak niezbyt przyjemny.

Losowania. Przy ciągnięciu 3% listów zastawnych Zakładu kredytowego ziemskiego, odbytem 15 b. m. we Wiedniu uadła główna wygrana 50.000 zł. na s. 1736 nr 94; 2000 zł. na s. 1199 nr. 10; po 1000 zł. s. 2217 nr. 85 i s. 2991 nr. 87. W ciągnięciu amortyzacyjnym wylosowano następujące serie: 707, 1796, 2025, 2219, 2907 i 3939. Na wszystkie numera zawarte w tych seriach przypada po 100 zł.

Przy ciągnięciu węgierskich losów premiowych, odbytem w Budapeszcie 15. b. m., wylosowano następujące serie: 624, 717, 804, 859, 941, 965, 1078, 1601, 1768, 1778, 2088, 2153, 2163, 2306, 2311, 2404, 2-33, 2633, 3214, 3327, 3893, 4041, 4200, 4576, 4778, 4850, 5118, 5274, 6349, 5424, 5794.

Główna wygrana 100.000 zł. padła na serie 2533 nr. 36; 15.000 zł. na s. 1768 nr. 6; 5000 zł. na s. 2811 nr. 20; po 1000 zł. na s. 1778 nr. 31 i nr. 43, s. 2306 nr. 49 i s. 3327 nr. 1; po 500 zł. na s. 624 nr. 25, s. 804 nr. 7 i nr. 47, s. 859 nr. 1, s. 941 nr. 34, s. 1601 nr. 8, s. 1768 nr. 11 i nr. 22, s. 2163 nr. 44, s. 2811 nr. 29, s. 2404 nr. 45, s. 2638 nr. 18, s. 3893 nr. 47, s. 4778 nr. 2, s. 4850 nr. 46 i nr. 48, s. 5274 nr. 31 i s. 5424 nr. 47.

Telegramy „Gazety Narodowej”.

Przemysłany d. 17. grudnia. Wydział Rady powiatowej przemyskiej wysłał na pogrzeb 6. p. Grocholskiego delegację złązoną z pp. Aleksandra Wybranowskiego, Wład. Tchorznińskiego, Wład. Czerkawskiego i Michała Torosiewicza.

Wiedeń d. 17. grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu lby posłów przedłożył rząd zamknięcie rachunków państwowych za rok 1887.

Minister Welsersheimb odpowiedział na interpelację pos. Coroniuiego. Oświadczył on, że pokrywanie kosztów grzebania zmarłych w czynnej służbie żandarmerji pozostawionym przez nich spadkiem było dotychczas wszędzie praktykowane, i że w odnośnych wypadkach postępowano całkiem po ludzku i sumiennie. Zreszta, za porozumieniem się z ministrem wojny wydano rozporządzenie, aby w przyszłości na pokrywanie zwykłych kosztów pogrzebowych wszystkich w czynnej służbie zmarłych wojskowych, tj. ludzi należących do żandarmerji, armii i obrony krajowej, pewna kwota z funduszu państwowych wyznaczona została.

W toku dalszych rozpraw nad ustawą wojskową uchwalono paragraf 46 z dodatkowym wnioskiem Plenera, aby wydane w drodze administracyjnej nadzwyczajne rozporządzenia były później Radzie państwa przedłożone. Podobna klauzula uchwaloną została także przy paragrafie 49, poczem przyjęto paragrafy od 47 do 53.

Budapeszt d. 16. grudnia. Dyrektor manipulacyjny woj. ministerstwa handlu Jan Kokan, który wrzeczko zgubił 42.000 złr., jakie miał odstawić do urzędu cłowego, popadł w podejrzenie, iż kwoty tej nie zgubił, lecz użył jej na własne potrzeby. Przeprowadzone śledztwo wykazało, iż Kokan wymienioną sumę miał już od kilku tygodni w rękach, co stwierdzają dokumenta urzędowe. Wykazano także, iż Kokan przed kilku dniami wypłacił kwotę 10.000 złr. jako częściowe pokrycie długu, zaciągniętego na hipotekę swego domu.

Wobec tego oddano sprawę w ręce policji. W sobotę przesłuchiwał Kokana do godziny 1/1-iej w nocy dyrektor policji Budapeszteńskiej Karacsony, przed którym Kokan przyznał się do winy i umieszczony został w więzieniu śledczym.

Berlin d. 17. grudnia. Do Friedrichsruhe przybył słynny podróżnik afrykański Gasser, i mając temi dniami przybył jeszcze inni podróżnicy, między tymi jeden Belgijczyk. Powszechnie wierzą tu, że z Eminem baszą popadł w ręce mahdiów Stanley, a nie Włoch Casali, jak zapewnia tu misjonarz niemiecki Merensky. W Kiel i Wilhelmshaven (wojenne porty niemieckie) przygotowują z całym pospiechem karabiny i małe działa dla obochniczego korpusu do Afryki. Korpus ten ma się składać z najtych żołnierzy z innych krajów europejskich, którzy klimat afrykański zniesić zdolają.

Paryż d. 17. grudnia. Bójki między robotnikami francuzkimi a włoskimi przy budowie nowej kolei w dolinie Chiffa (w Algierji) nie ustają. Włosi wykradli 25 kilo prochu i 20 kilo dynamitu i uszli w góry. Wyślano za nimi oddział 950 strzelców, którzy 40 zbrojnych Włochów schwytali i sądom oddali.

Petersburg d. 17. grudnia. Rząd unieważnia w wielu miastach wybory do Rad gminnych; dziennikom zabroniono krytykować to postępowanie.

Friedrichsruhe d. 17. grudnia. Wczoraj po południu wybuchł w gospodzie „Laudhaus” własności Bismarka, pożar, którego przyczyny nie zdołano na razie wyśledzić. Pastwą ognia padła cała gospoda wraz z stołami.

Bukareszt d. 17. grudnia. W senacie zaprzeczł minister wojny Manu, jakoby wobec teraźniejszej sytuacji europejskiej niezbędnie potrzebnem było, prowadzić dalej roboty fortyfikacyjne, zwłaszcza w koło Bukaresztu.

Sofia d. 17. grudnia. Tworzy się tu stronnictwo młodobułgarskie, któremu jednak nawet w kołach pozaparlamentarnych nie przypisują znaczenia. Frakcje opozycyjne milczą. Zima ostra nie pozwala także opryskom się ruszać.

Rzym d. 17. grudnia. W arsenałach turyńskich pracują z pospiechem nad dostarczeniem wymaganego przez rząd zapasu nowych karabinów. Policja zabronila wystawienia tablicy marmurowej na domu, w którym mieszkał Oberkanck, naprzeciw gmachu ambasady austriackiej przy Watykanie.

Londyn d. 17. grudnia. Według telegramów z Przylądka Dobrej Nadziei zeszedł się w kraju Damara (w zachodnio-południowej Afryce) rządowy komisarz niemiecki Göring z naczelnikiem krajowców Kama-herero, który oświadczył, że towarzystwa niemieckie nie posiadają żadnej koncesji górniczej, i że koncesja Anglika, Roberta Lewis, ma pierwszeństwo.

Londyn d. 17. grudnia. Mahdi zażądał wydania Suakimu i wykupu za jeńców. Na Radzie ministrów odrzucono żądanie wysłania świeżych wojsk do Suakimu.

Londyn d. 17. grudnia. Gładstone miał na dzisiejszym mityngu mowę, w której oświadczył, że jego zdaniem Europę nie czekają w przyszłości groźne przesilenia polityczne.

Twierdzenie Salisburego, mówił Gładstone dalej, jakoby przedwczesne rozbudzenie się ludów bałkańskich było powodem niebezpieczeństwa wojny, nie ma podstaw. Owszem, winny temu jedynie same rządy. Dziś wprawdzie sytuacja jest taka, iż niebezpieczeństwo wojny w istocie grozi, ale to z powodu stosunków barbarzyńskich, i właśnie ze względu na tę sytuację powinien się Salisbury kierować rozporządzeniem.

Wiedeń dnia 17. grudnia 1 god. 45 min. po południu. Akcje kredytowe 304.80. Akcje alpejskie Tow. górniczego 43.30. Akcje węgierskie Banku kredytowego 302.50. Akcje Banku anglo-austriackiego 114.25. Akcje Unionbanku 210.—. Akcje kolei Karola Ludwika 205.25. Akcje kolei Północnej 244.—. Akcje kolei Południowej (Lombardy) 88.25. Akcje kolei Alfeldskiej —. Akcje kolei Państwowej 250.75. Akcje kolei Lw.-Czern. 209.—. Akcje kolei węg.-północno-wschodniej 174.—. Losy komanandy wiedeńskiej 144.50. Akcje Tow. tureckiego 94.50. Galic. oblig. indemn. 104.25. Akcje kolei półn.-zachod. (lit. B. Elbethal) 197.75. Losy regulacji Cisy —. Akcje Banku dla krajów koronnych 216.25. Akcje Bankvereina 99.10. Rosyjski rabel papierowy 123.—. Losy prem. węg. —. 4 1/2% renta wspólna —. 5% renta austr. papier. —. 4% renta austr. złota —. 4 1/2% renta węg. złota 101.75. 5% renta węg. papierowa 92.95. Napoleondory —. Marki niem. —.

Wiadomości giełdowe.

Table with columns for exchange rates and prices. Includes entries for Lwów, Lódź, and various bank notes.

Przyjechali do Lwowa dnia 17. grudnia 1888:

Table listing arrivals from various locations like Hotel Zoria, Hotel Krakowski, etc.

Nadesłane

(Rubryka ta nie pochodzi od redakcji, która też żadnej odpowiedzialności za nią nie bierze na siebie.)

W dniu 14. b. m. zmarł w dziedzielnicy swych dobrach Nowosiółce Jazłowieckiej Krzysztof baron z Białowa Białowski w 82. r. życia. Cios ten odczuwa głęboko cała Podole, a i po za granicami jego żałobę jest szczera.

Był to mąż jak krzyżak bez skaży, dwie gwiazdy przewodził świecy mu w życiu, a temi były miłość Boga i ojczyzny.

Młodość swą spędził w czasach, gdy rządy absolutne nie pozwalały nadszku w życiu publicznem ludziom największych zdolności, najlepszych obęci. — Gdy w r. 1843 zabýzalo wolności zerze i szerze pole do działania się otworzyło, zastał to wypadki 6. p. Krzysztofa świętego, zawiadującego z ukochaną żoną znaczącymi dobrami, a do tego ojcem kilkorga dzieci, nie mógł przeto brać udziału w wojnie rakuskiej, do czego powoływały go głos i zaufanie węgółobywateli, natomiast nie było urzędu lub godności w obwodzie, któryby nie pisał, członek rady narodowej obwodu czerkowskiego i jej przewodniczący w r. 1848, od związku rad powiatowych przez obywateli.

Uznał te usługi Ojcioje św. i monarcha, udzielać mu pierwszy krzyż św. Grzegorza, a drugi żelaznej korony.

Katolik gorący, był śp. Krzysztof żywym zażytkiem tej wiary i poświęcenia, jakie zdobył przodków naszych. Z licznych zasług jego wspomnę jedną tylko, by się nadto nie rozwidzić, którąby nie pisał, członek rady narodowej obwodu czerkowskiego i jej przewodniczący w r. 1848, od związku rad powiatowych przez obywateli.

Gdy zakład wychowawczy gromadzenia Niepokalanego Potęcia Najświętszej Panny się zawiązał i szukał w kraju naszym umieszczenia, widząc w tym zakładzie podwójny cel, religijny i narodowy, co było dążeniem całego jego życia, darował na klasztor wspaniałe zamki w Jazłowie, piękny ogrodam. Dzieki tej szczerobliwości, istnieje dziś w Jazłowie zakład, którego sława w dawnych granicach wielkiej naszej Ojczyzny jest znana „kogo Bóg kocha tego i nawidza”. Przeżył śp. Krzysztof wiele nieszczęść, pochował ukochanych rodziców i rodzeństwo, przeżył drogą małżonkę, postradał i dwóch synów dorosłych, z których starszy Edward, zaledwie mn wiek na to pozwolił, został prezesem rady powiatowej Bucza-

kiej i posłem na Sejm krajowy, niastojąc te urzędu, mając świętą przysiężkę przed sobą w kwiecie wieku życie zakończył.

Natomiast w ostatnich latach życia, gdy już wiekiem i nieszczęściami skłólatany starzec potrzebował miłości i opieki, Bóg mu je hojnie udzielił, zasnął na wieki, otoczony najpięknymi w świecie dziećmi, które wychował na chwałę Boga i pożytek kraju, dzieci, które przewidywały krążą myśl, k że pragnienie ukochanego ojca, pod opieką najczucniejszego kapłana księdza kanonika Turkuła z Jazłowca. Żal mu było umierać, zostawił ten kraj ukochany, porzucił drogę dzieci i wnuki, i chwiliami boleść go opanowywała, lecz gdy wtedy kapłan przyjaciół wyrzekł słowa „Stać się wola Twoja Panie”, odpowiedział „Na wieki wieków, amen” i oblicze mu się wyjaśniało w przecieciu chwały wiekistej.

Zakończył żywot ten mąż rzadkiej cnoty chrześcijańskiej i obywatelskiej; żal głęboki towarzyszy mu do miejsca wiecznego spoczynku, oby to nie był ostatni, który tak czuł i kochał! Oby ziemia mu była lekką!

Nowy zakład kąpielowy św. Anny we Lwowie, ul. Akademicka 10. Osobny oddział dla pań i osobny dla mężczyzn. Urządzenie wyborne. — Ceny umiarkowane. Otwarte od godziny 7 rano do 9 wieczorem.

Koby miał nuty do Arystona tanio na sprzedaż zechce podać swój adres z oznaczeniem ceny pod znakiem: „Aryston poste restante Lwów.”

Podziękowanie.

W niedzielnym smutku, jakim podołano się nawiedzić nas Najwyższemu przez zabranie nam męża i szwagra, ś. p. Marceloego Powroźnickiego poczuwamy się do obowiązku, wyrazić serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy pospieszyli złożyć nam w tej ciężkiej chwili dowody swego współczucia. Dziękujemy przede wszystkim poborcy c. k. nrzedu podatkowego w Drohobyczu p. Józefowi Medyńskiemu, adjunktowi sądu drohobyckiego p. Lewińskiemu za trudy, jakie ponosili w czasie choroby ś. p. Marceloego Powroźnickiego, jakoteż za współczucie okazane nam po Jego śmierci, niemniej zaś Wielebnemu duchowieństwu obu oba obrządków, i wszystkim, którzy udziałem swym w pogrzebie starali się przynieść ulgę zboliałym naszym sercom. Drohobycz. Bronisława Powroźnicka. Stefan Kulmatycki.

Podwójną wartość mają świadectwa lekarzy skoro środek zalecany przez nich jako skuteczny, sami na sobie wypróbowali. Tak właśnie rzecz się ma z całym szeregiem certyfikatów wystawionych co do sodeńskich pastylek mineralnych, które z powodu wysokiej swej wartości leczniczej cieszą się taką wielkością u chorych, iż w ciągu roku 1 1/2 miliona pudełeczek rozeszło się w Niemczech i Austrii, a które w każdej aptece, drogueryi i w każdym składzie wód mineralnych są do nabycia po cenie 66 ct. za pudełeczko. Dr. med. p. Klemmer w Dreźnie pisze: „Używszy nadesłanych mi sodeńskich pastylek w uropczywym katarze oskrzeli z dobrym skutkiem, upraszam pana o nadesłanie mi drugiego pudełka za zalozką”. (Przy zakupie należy żądać wyraźnie par w d w i z y c y h sodeńskich pastylek mineralnych i baczyc, aby pudełeczko miało niebieską markę i fascimile Ph. Hermanna Fay).

Dla dzieci najmilsza zabawa. Pod tym tytułem wyszedł z druku słiesznie ilustrowany cennik, który poleca szczerze wspaniałemu rodzicom, wahaającym się oo do wyboru odpowiedniego środka dla zajęcia i zabawy dzieci. W cenniku znajają czytelnicy liczne uwagi i doboradania znakomych pedagogów, z których się przekonają, iż kowicze i szczytne budowanie z fabryki firmy F. Ad. Richtera & Comp. we Wiedniu (ulica Nibelungów 4), wcale zasługują na polecenie jako podarki dla dzieci wszelkiego wieku. Dostarczają bowiem dziecom wielkiego urozmaicenia w zabawie, kształcą ich równocześnie. Wspomniany cennik przesyła firma żądającym bezpłatnie. 94

Nakładem drukarni Pillera i Spółki wyszedł już z druku KALENDARZ Haliczanin i Noworocznik „Szczotka” na rok 1889. Jest to nabycia we wszystkich księgarniach. Główny skład i ekspedycja 68 w drukarni Pillera i Spółki.

Ogłaszanie się jeżeli układa się je ze smakiem, efektywnie i tylko w gazetach, znanych przez specjalistów za warze by się wyczerpały w nich ogłoszenia. Wszelkich wyjążeń w tym przedmiocie udziela ostatecznie gotowości i bezpłatnie Biuro ogłoszeń Rudolfa Mossego we Wiedniu, Seilerstraße 2, które przyjmuje inzeraty do wszystkich dzienników całego świata po cenach redakcyjnych, a przy zamówieniach na większą ilość rary daje odpowiedni opust — tak więc pośrednictwo tej instytucji oprócz znacznych korzyści, połączeniem jest z wielką oszczędnością. 101

Pociągi kolejowe.

Podług zegaru lwowskiego. (O1 1. października 1888.)

Table with columns for train routes and times. Includes entries for Lwowa przychodząca, Lwowa odchodząca, and various destinations like Kraków, Podwołoczysk, etc.

Dziesięć lat życia i tysiączne świadectwa przemawiają za skutecnością Malagi z chiną i żelazem aptekarza Fienryka Blumenafelda we Lwowie. Środek ten działa istotnie zbawienne w braku sił przeciw niedokrewności nerwowej i t. p. chorobom.

